

Vindkraftverk i Råbyläfs vindkraftspark utanför Kristianstad.

VERKSAMHETSRAPPORT

Skånes vindkraftsakademi
2022-2023

VERKSAMHETSRAPPORT 2022-2023

Skånes vindkraftsakademi

Skånes vindkraftsakademi är en ideell förening och medlemsorganisation, som strävar efter att skapa plattformar där öppna samtal bidrar till kunskapsutbyten och en hållbar utveckling av vindkraft i Skåne. I dessa samtal är alla välkomna.

- Vi verkar för att öka utbytet av kunskap och erfarenhet om vindkraft mellan aktörer.
- Vi strävar efter att utbytet sker på ett balanserat och inkluderande sätt, med högt i tak.
  - På vår arena ska tekniska, ekonomiska, miljö- och perceptionsmässiga aspekter om vindkraft kanaliseras, och tillsammans med alla intresserade så samtalar, diskuterar och funderar vi kring vindkraft.

Organisation

Föreningen bildades år 2009 av Malmö stad, Malmö högskola, SLU Alnarp, Mellanrum AB och Energikontoret Skåne. Medlemmarna består av privata företag, kommunala förvaltningar och andra offentliga organisationer, ideella föreningar och privatpersoner. Föreningen avslutar det nuvarande verksamhetsåret med 21 medlemmar. I år har föreningen fokuserat på att söka projektfinansiering, och har arrangerat fler aktiviteter i person i kombination med att de sänds digitalt.

Styrelse

Ordförande

Sandra Johanne Selander, Länsstyrelsen Skåne

Vice ordförande

Eva Sjögren, ENERCON

Kassör

Kent Lundgren, privatperson

Sekreterare

Ole Øystein Bakke, ReNuTec Solutions

Ledamöter

Anders Elmquist, Serviceförv. Malmö stad
Charlotte Unger Larson, RWE Renewables
Håkan Wallin, privatperson
Matthias Rapp, privatperson

Suppleanter

Daniel Bergvall, Eolus Vind
Marcus Larsson, Vestas
Pierre Ståhl, Energikontoret Syd

Övriga förtroendeposter

Revisor

Christian Röder, privatperson

Valberedning

Anna Tibbelin, Jon Andersson, Ulf Jobacker

Verksamhetsledare under verksamhetsåret har varit Alice Petersson

Långsiktiga mål

Tre mål visar våra fokusområden

1. Höja kunskapen i de skånska kommunerna, inklusive medborgarna, om vindkraft i Skåne.
2. Samla olika typer av intressenter i föreningen för att stimulera en rationell vindkraftsdebatt i Skåne och därmed skapa en kunskaps- och erfarenhetsrik organisation.
3. Förenkla dialogen mellan medborgare, företag och kommun/länsstyrelse.

Sammanfattning

Skånes vindkraftsakademi har avslutat verksamhetsåret med 21 medlemmar. COVID-19-pandemin samt bytet av verksamhetsledare har inneburit att verksamheten huvudsakligen har bestått av ansökningar för att få ekonomiska resurser till projekt, arrangera webinarier samt att planera nya seminarium inför hösten då nästa verksamhetsår tar vid.

- 21 medlemmar
- Sju styrelsemöten samt ett årsmöte har genomförts.
- Tre projektansökningar:
  - o ansökan till Svenska Institutet
  - o ansökan till BALTICBEAT i EU
  - o ansökan till Region Skåne
- Tre seminarier med mingel har arrangerats varav två även sändes online. Två webinarium har hållits och publicerades online för deltagarna att se i efterhand.
- Ett studiebesök har arrangerats för högstadielungdomar till Råbelöfs gods.
- Elva nyhetsbrev har skickats ut.

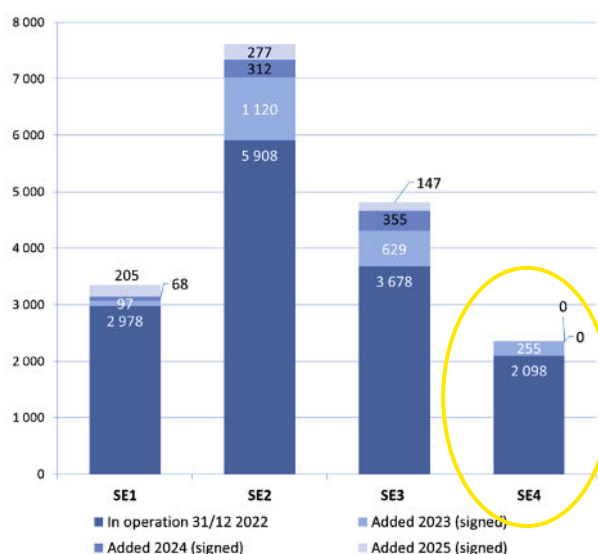

Under vårt vindkraftsmingel i april 2023 så talade Leif Lagebrand (Naturskyddsföreningen), Jutta Haider (Högskolan i Borås) och Henner Busch (Lunds universitet) om digitala dialoger, rättvisa och lokala nyttor i vindkraftsbranschen.

Nya förutsättningar för vindkraft

Vindkraftsutvecklingen i Skåne och Sverige har upplevt omvälvningar under 2022 och 2023 – från Ukrainakriget till inflation, en ny regering och ny energipolitik. Under andra kvartalet 2023 observerade Svensk Vindenergi ändå en försiktigt uppåtgående trend, där 225 MW har beställts till 2023 bara i elprisområde 4. Men medan många projekt erhållit tillstånd så dröjer investeringsbeslut från projektörer. Nationellt så räcker utvecklingen inte för att tillfredsställa industrins elbehov till 2030.¹

Sverige behöver snabbt bygga ut elproduktionen för att möta industrins behov av 70 TWh ny elproduktion till 2030.¹ Som svar har Skånes Effektkommission presenterat ett visionsmål på 50 % självförsörjning i elproduktion till 2030.²

Installerad effekt (MW) av vindkraft i Sveriges elprisområden, Q2 2023.¹

Större vindkraftshändelser

- ✓ **50 % SJÄLVFÖRSÖRJNING UNDER DYGNETS ALLA TIMMAR.** Det är Skånes Effektkommissions visionsmål till 2030 för Skånes elproduktion. För att bli verklighet så krävs att beslutsfattare gemensamt inför omfattande åtgärder för att möjliggöra stora vindkraftsutbyggnader på land och till havs inom 7 år.²
- ✓ **TILLSTÅND FÖR STORA PROJEKT TILL HAVS I ELPRISOMRÅDE 4.** Under 2023 beslutade regeringen att ge tillstånd till två havsvindparker utanför Varberg och Falkenberg i Halland: Galene och Kattegatt Syd.³ Regeringen har också godkänt havbottenkablar till Kriegers Flak söder om Skåne.⁴
- ✓ **VINDKRAFTSFÖRETAGEN FINANSIERAR.** Regeringen beslutade under 2023 att havsbottenkablar ska bekostas av vindkraftsföretagen, vilket är tvärt emot beslutet från 2022 att Svenska Kraftnät skulle bekosta valda havsbottenkablar i bl.a. Skåne.⁵
- ✓ **INCITAMENTSUTREDNINGEN.** Många skånska kommuner och utvecklare väntat på, föreslog också att kommunala incitament bör betalas av vindkraftsföretagen.⁶

¹ Svensk Vindenergi. *Statistik och prognos – Q2 2023*. 7 juli 2023.

² Skånes effektkommission. *Färdplan 2023*. 29 juni 2023.

³ Regeringen. *De havsbaserade vindkraftsparkerna Galene och Kattegatt Syd beviljas tillstånd*. 16 maj 2023.

⁴ Regeringen. *Vattenfall får tillstånd att lägga ut undervattenskablar för havsbaserad vindkraft vid Kriegers Flak*. 16 februari 2023.

⁵ Larsson/TT. *Regeringen: Inga pengar till kablar för havsvind*. SVD. 28 juni 2023.

⁶ SOU 2023:18. *Värdet av vinden: Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften*. 31 mars 2023.

Genomförda aktiviteter

Verksamhetsåret löper från den 1/9 - 31/8. Detta är en sammanfattning av arbetet under verksamhetsåret.

Seminarier och träffar

- ✓ Webinarium, 6/9-2022. *Solen och vinden – hybridlösningar för förnybar energi.*
- ✓ Seminarium, Malmö, 25/10-2022. *Från storskaligt till småskaligt: Hur säkrar skånska aktörer sin tillgång till förnybar elproduktion?* Sändes även digitalt.
- ✓ Seminarium, Malmö, 27/10-2022. *Elnätsutbyggnadens grund för framtidens vindkraft.* Sändes även digitalt.
- ✓ Seminarium, Lund, 17/4-2023. *Vägar fram för vindkraften i syd: 225 dagar efter valet.* Sändes även digitalt.
- ✓ Webinarium, 2/5-2023. *Repowering i Skåne: Möjligheter och potential.* Sändes även digitalt.

Studiebesök

- ✓ Studiebesök för cirka 20 högstadiel elever till Råbelöfs vindkraftspark, 23/5-2023. Markägaren från Råbelöfs gods samt vindkraftsutvecklaren Arise berättade om vindkraftsutveckling och lät ungdomarna se insidan av ett verk.

Styrelsemöten

- ✓ Sju styrelsemöten har utförts under verksamhetsåret.
- ✓ Ett årsmöte har hållits i slutet av verksamhetsåret.

Projektansökningar

Ett flertal projektansökningar har förberetts under våren 2023:

- ✓ Dialog med Region Skåne om att samla industriers röster och behov av elproduktion i regionen, i samverkan med Energikontor Syd, Sydsvenska Handelskammaren och IUC Syd: *Vind i ryggen för Skåne.*
- ✓ Ansökan till Swedish Institute Baltic Programme i partnerskap med Centre for Sustainable Development of Gdansk, Länsstyrelsen Skåne och Baltic Sales Agency: *Industrial Voices in Wind Power.*
- ✓ Ansökan till Interreg South Baltic Programme med ledning av Centre for Sustainable Development of Gdansk: *BALTICBEAT: Building Engagement to Accelerate Clean Energy Transitions in the South Baltic.*
- ✓ Ansökan till Region Skånes miljövårdsfond: *Vindkraftsbesök för Skåne.*
- ✓ Ansökan om grundverksamhetsstöd till Region Skånes stöd för Miljö- och naturvårdsföreningar.

Utskick

- ✓ 11 nyhetsbrev med inbjudningar, omvärldsbevakning, m.m.
- ✓ 2 intervjuer med experter om aktuella frågor i vindkraftsbranschen.
- ✓ 1 överblickskarta över pågående utveckling och tillstånd för havsbaserad vindkraft runt Skåne kust.

Energiomställningen – debatten och målsättningarna

EU. Genom RePowerEU⁷ och tillfälliga regler för tillståndsprocesser⁸ har EU:s energiministrar enats om ett ramverk för att skynda på utvecklingen av förnybar energi och satt nya mål för diversifiering, hållbarhet och elproduktion i Europa. Vindkraft ska stå för 43% av unionens elektricitet år 2030, jämfört med dagens 15% – vilket kräver en fördubbling av Europas installerade vindkraftseffekt varje år.⁹

Sverige. Enligt SOM-institutets undersökning stöttar majoriteten av svenskarna vindkraft.¹⁰ Vindkraft porträtteras allt oftare positivt i nyhetsmedia, främst av vindkraftsentreprenörer och politiker, men möter fortsatt lokalt motstånd.¹¹ Efter de höga elpriserna vintern 22-23 har svenska industrier blivit en viktig röst i vindkraftsutvecklingen, för att säkerställa Sveriges konkurrenskraft och gröna industriella omställning.¹²

	Samtliga
Att kommunen fick ekonomisk ersättning av staten	30%
Att de som vill bygga ut vindkraften erbjuder de närboende och kommun invånarna att bli delägare i vindkraftverken	28%
Att de som vill bygga vindkraften ökar sitt stöd (bygdemedel) till de näraliggande samhällena	25%
Att vindkraftverken var tystare	21%
Bättre dialog/samverkan med vindkraftsprojektörer	16%
Att kommunen själv ägde vindkraftverken	14%
Att industri byggdes ihop med vindkraften	13%
Att vindkraftverken var lägre	9%
Att hinderbelysningen kunde dimmas ned	6%
Annat	14%
Tveksam, vet ej	15%

Figur 1 Svenska kommunpolitikerns svar på frågan "Vad skulle Svenska kommunpolitikerns svar på frågan "Vad skulle öka acceptansen för vindkraft?" i Politikerpanelen 2022.

Nyckelfrågor i Skåne

- ✓ **Ovisshet i regelverk och styrmedel ger högre risk** för vindkraftsprojekt till havs.¹³ Detta bemöts nationellt med utredningar för nya havsplaner och effektivare tillståndsprocesser.¹⁴
- ✓ **Brist på kompetenser i vindkraftsindustrin** tros förvärras när Sverige eskalerar utbyggnaden av vindkraft. Trots arbetstillfällena är det svårt att fylla utbildningar till bl.a. vindkraftstekniker.¹⁵
- ✓ **Elnätet i syd behöver ökad överföringskapacitet och stabilitet** för att möjliggöra en storskalig utbyggnad av vindkraft. Svenska Kraftnät gör nu flera satsningar i Skåne, men mer krävs för det framtida beräknade behovet av elproduktion.¹⁶
- ✓ **Lokala incitament behövs för vindkraftsprojekt.** Incitamentsutredningen 2023 betonade att medel behövs för att göra skillnad i kommuners motstånd mot vindkraft.¹⁷ Flera skånska projektörer har under 2023 erbjudit lokal ersättning till boende genom lägre elpriser.^{18 19}

⁷ Europeiska Kommissionen. *REPowerEU at a glance*. 2023.

⁸ Europeiska Rådet. *EU skyndar på tillståndsprocesser för projekt för förnybar energi*. 24 november 2022.

⁹ Svensk Vindenergi. *Uppmaning till EU:s energiministrar: säkra gott investerarklimat för att trygga klimatmålen*. 28 februari 2023.

¹⁰ SOM-institutet. *Svenska folkets åsikter om olika energikällor, 1999-2021*. Göteborgs universitet. Augusti 2022.

¹¹ Naturvårdsverket. *Vindkraft i svensk nyhetsmedia – problem eller lösning?* November 2021.

¹² SVT Play. *Näringslivets krav på regeringen*. Agenda, 5 februari 2023.

¹³ Svensk Vindenergi. *Tendering Procedures for Offshore Wind – a Comparative Analysis*. 27 juni 2023.

¹⁴ Regeringskansliet. *Ny utredning ska leda till enklare och kortare processer för miljötillstånd*. 12 juni 2023.

¹⁵ Svensk Vindenergi. *Kompetensförsörjning för vindkraftsbranschen*. 4 april 2023.

¹⁶ Svenska Kraftnät. *Så säkrar Svenska kraftnät elförsörjningen i södra Sverige*. 24 maj 2023.

¹⁷ SOU 2023:18. *Värdet av vinden: Kompensation, incitament och planering för en hållbar fortsatt utbyggnad av vindkraften*.

¹⁸ Kustvind. *Intresseanmälan: Trelleborgspris och Skurupspris på el*. 2023.

¹⁹ EnBW. *Närboende involveras i vindkraftsprojekt genom samarbete mellan Krafringen och EnBW*. 6 februari 2023.

Våra medlemmar

Utöver listade medlemmar är ett flertal privatpersoner medlemmar.

SKÅNES VINDKRAFTSAKADEMI

skanesvindkraftsakademi.se

Org. Nr: 802447-8946

KONTAKTA VERKSAMHETSLEDAREN

kansli@skanesvindkraftsakademi.se

